

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL MEDICINOS PRAKTIKOS ĮSTATYMO NR. I-1555 2, 4, 6, 7, 8 12 STRAIPSNIŲ IR TREČIOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO ĮSTATYMO, ODONTOLOGIJOS PRAKTIKOS IR BURNOS PRIEŽIŪROS PRAKTIKOS ĮSTATYMO NR. I-1246 5, 7, 8, 9 IR 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, SLAUGOS PRAKTIKOS IR AKUŠERIJOS PRAKTIKOS ĮSTATYMO NR. IX-413 5, 7, 8 IR 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRAKTIKOS ĮSTATYMO NR. XIII-3222 3, 5, 7, 9, 10 IR 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAP-22-1632; TAIS NR. 22-13157)

2022-10-10 Nr. NV-2888

Vilnius

Projektų rengėjas: Sveikatos apsaugos ministerija.

Projektų tikslas: užtikrinti sklandų licencijų galiojimo stabdymo ir naikinimo procesą bei prevenciškai atgrasyti asmens sveikatos priežiūros specialistus (toliau – specialistas) nuo neteisėtų korupcinio pobūdžio veiksmų.

Dabartinė situacija: Įstatymų projektai parengti įvertinus Specialiųjų tyrimų tarnybos inicijuoto tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis“ gautus rezultatus: Asmens sveikatos priežiūros sistema ir toliau išlieka kaip viena korumpuočiausių viešojo sektoriaus sistemų. 2020 m. gyventojų nuomone labiausiai korumpuotos institucijos yra gydymo įstaigos / sveikatos apsauga. 2022 m. rugsėjo mėn. duomenimis, pagal STT atliktus ikiteisminius tyrimus, teismai įsiteisėjusiais teismų sprendimais kaltais pagal Baudžiamojo kodekso XXXIII skyriuje „Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams“ 225–229 straipsnių (toliau – VTVI nusikalstamos veikos) nusikalstamas veikas pripažino: 2018 m. – 3; 2019 m. – 7; 2020 m. – 6; 2021 m. – 1; 2022 m. – 5 *specialistus*. Šiuo metu STT atlieka 7 ikiteisminius tyrimus 49 specialistų atžvilgiu dėl jiems pareikštų įtarimų už VTVI nusikalstamų veikų įvykdymą, o teismuose vyksta 12 teismo procesų dėl 27 specialistų. Šiuo metu yra šios problemos:

- *įstatymuose įtvirtinti skirtingi specialistų licencijų galiojimo stabdymo ir naikinimo pagrindai*, pvz. pagal Medicinos praktikos įstatymą ir Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymą nėra prievolės naikinti licencijos, jei verčiamasi medicinos praktika, kai sustabdytas licencijos galiojimas, o specialistų grupei, kuri reglamentuojama Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymu ir Asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymu, esant minėtam pagrindui licenciją privaloma naikinti;

- *neaiškus nuostatų, numatančių licencijų galiojimo naikinimą padarius korupcinio pobūdžio veiksmus, taikymas*: pagal Medicinos praktikos įstatymą nėra neaišku, pagal kokių institucijų priimtus sprendimus turi būti naikinama gydytojo licencija, t. y. ar tik teismo sprendimu, ar ir kitų institucijų sprendimų pagrindu, pvz. Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatyme apskritai nėra nuostatų, numatančių licencijos galiojimo panaikinimą už korupcinio pobūdžio veiksmus;

- *nepakankamas Profesinės kompetencijos vertinimo komisijos įstatyminis reguliavimas*: ne visuose įstatymuose yra, reglamentuojančiuose specialistų profesinę praktiką, įtvirtinta ši komisija;

- *skirtingi licencijų išdavimo, kai licencija buvo panaikinta, terminai*, pvz. gydytojai, kuriems licencijos galiojimas buvo panaikintas dėl šurkščių paciento teisių pažeidimų, dėl naujos licencijos išdavimo į licencijas išduodančią instituciją gali kreiptis *praėjus trims mėnesiams* nuo licencijos galiojimo panaikinimo dienos, tačiau kiti specialistai (pvz., odontologai, akušeriai) – *praėjus šešiams mėnesiams*.

Projektų esmė: siūloma:

- *įtvirtinti vienodus licencijų galiojimo stabdymo ir naikinimo pagrindus visiems specialistams* ir nurodyti, kokių subjektų sprendimų pagrindu licencija gali būti panaikinta dėl pacientų teisių pažeidimo ir korupcinio pobūdžio nusikalstamų veiksmų, t. y. įsiteisėjusiu teismo sprendimu, ikiteisminio tyrimo teisėjo sprendimu Baudžiamojo proceso kodekso 212 straipsnyje numatytais ikiteisminio tyrimo nutraukimo atvejais, administracinio nusižengimo bylą nagrinėjančio pareigūno nutarimu nustatoma, kad specialistas:

a) šiurkščiai elgėsi ir (ar) žemino paciento orumą, seksualiai priekabiavo prie paciento, įvykdė vagystę iš paciento, būdamas neblaivus ar apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų teikė pacientui asmens sveikatos priežiūros paslaugas; b) padarė korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, kaip jos apibrėžtos Korupcijos prevencijos įstatyme, tiesiogiai susijusias su asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimu;

- suvienodinti ir prailginti naujų licencijų, kai jos buvo panaikintos už korupcinio pobūdžio neteisėtus veiksmus, išdavimo terminą iki 1 metų;

- suvienodinti licencijų galiojimo stabdymo pagrindus: licencija stabdoma, kai teismas priima sprendimą dėl laikino specialisto nušalinimo nuo pareigų ar laikino teisės verstis medicinos praktika sustabdymo. Licencijos galiojimas stabdomas teismo sprendime nurodytam specialisto nušalinimo ar laikino teisės verstis medicinos praktika sustabdymo laikotarpiui;

- patikslinti įstatymų nuostatas dėl veiksmų, kurių licencijavimo institucija turi imtis, kai į ją kreipiasi subjektai dėl įstatymuose nurodytų licencijų naikinimo ir stabdymo pagrindų;

- išplėsti subjektus, kurie gali kreiptis į licencijavimo instituciją dėl licencijų galiojimo stabdymo ir naikinimo (turint tam pagrįstos informacijos): Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisija, teisės saugos institucijos, teismai;

- suvienodinti nuostatas dėl Profesinės kompetencijos vertinimo komisijos sudarymo ir jos veiklos: komisija, priėmusi vieną iš šių sprendimų, t. y. nustato, kad asmens sveikatos priežiūros specialisto veiklos trūkumai ar veiksmai, galėję lemti ar lėmę žalą ar pavojų pacientų sveikatai, yra medicinos praktikos klaida ar šiurkšti medicinos praktikos klaida, apie šį sprendimą per 3 darbo dienas informuoja Žalos pacientų sveikatai prevencijos komisiją;

- atsisakyti licencijos išdavimo sąlygos – leidimo dirbti (užsieniečiams) kaip ne šių įstatymų reguliavimo dalyko bei numatyti naują licencijos galiojimo sustabdymą pagrindą – teisės gyventi Lietuvos Respublikoje netekimą;

- patikslinti gydomojo masažo specialisto profesinės kvalifikacijos įgijimo reguliavimą ir pereinamojo laikotarpio nuostatas dėl gydomojo masažo profesinės kvalifikacijos prilyginimo asmenims, įgijusiems masažuotojo profesinę kvalifikaciją.

Atitiktis Vyriausybės programai: Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Derinimas: projektas derintas su Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija STT, Generaline prokuratūra, Asmens duomenų apsaugos inspekcija, specialistus vienijančiomis organizacijomis ir pacientus bei asmens sveikatos priežiūros įstaigų interesus atstovaujančiomis organizacijomis.

2022 m. liepos 14 d. organizuota viešoji konsultacija, kurioje dalyvavo specialistus vienijančių ir pacientų organizacijų atstovai, STT, Generalinės prokuratūros, „Transparency International“ Lietuvos skyriaus atstovai, asmens sveikatos priežiūros įstaigų atstovai, Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai atstovai.

Specialistus vienijančių organizacijų atstovai *pasiūlė neilginti naujų licencijų išdavimo terminų, kai licencijos buvo panaikintos dėl korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų, tačiau numatyti finansinę atsakomybę* (pinigines baudas). Jaunųjų gydytojų asociacija pritarė siūlomiems pokyčiam ir antikorupcinės politikos formavimui per susijusias specialistų licencijavimo sistemos priemones.

Projektas yra įtrauktas į Seimo Rudens sesijos darbų programą, terminas: spalio-gruodžio mėn.

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlytume projektą aptarti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Aurelija Urbonienė